

La persona i el personatge

written by Josep M. Boixareu Vilaplana | 7 de desembre de 2024

Des de fa un temps van sortint a la llum casos lamentables de personatges, amb un cert prestigi social a conseqüència de la seva tasca en diversos camps de la política, les arts, la religió, etc., que ens han desenganyat per malvestats greus que han comès de diferent ordre i que plantegen dubtes sobre el que s'ha de fer respecte al mèrits rebuts, la seva persona i la seva obra. Els dilemes sorgits són d'una complexitat tal que ens obliguen a reflexionar seriosament i, possiblement, l'anàlisi necessària cal fer-la cas per cas. No se m'acut un mètode millor. Em resulta molt incòmode, però voldria contribuir humilment i sense cap pretensió d'encert al debat sobre aquests afers tan desagradables. Alguns casos els tractaré de forma genèrica i altres amb noms i cognoms.

El primer cas que plantejo és el del president Jordi Pujol. Després del retorn de l'exili del president Tarradellas (de qui també en podria dir alguna cosa), Pujol va ser el primer president de la Generalitat després de la suposada recuperació de la "democràcia". La seva presidència va durar vint-i-tres anys, potser massa. Durant la seva etapa va fer la gran tasca de fonamentar una Catalunya amb competències pròpies que van fer avançar cap a una autonomia en certs aspectes. Per la situació de la qual partíem molt meritoris. Per a mi el més important és que va desvetllar el concepte de la **nació** catalana del qual se n'han derivat importants idees i accions posteriors.

Crec que els tempos en aquest cas tenen una importància relativa. El cas és que, uns anys després d'haver abandonat la política activa, va fer una confessió pública revelant que durant 34 anys havia tingut una quantitat considerable de diners a l'estranger provinents d'una deixa del seu pare i que no havia regularitzat per manca de temps. L'escàndol va ser majúscul i va haver-hi reaccions de tota mena, però la qüestió

és que havia comès un delictes econòmic i ningú no sabia si hi havia alguna cosa més; la sospita va arrelar. Va renunciar a les prerrogatives com a expresident. Els seus enemics polítics van gaudir i els seus seguidors van quedar consternats i desorientats. Jo no vaig ser mai del seu partit, CDC, però l'admirava, hi havia tingut relació per diferents motius que no venen al cas. Ell i tota la seva família va ser investigada per la justícia i algun fill seu ha passat per la presó. La seva muller, molt controvertida, va morir fa pocs anys. Sembla que el judici es farà l'any vinent, 2025. Ha trigat molt, però la justícia espanyola va així. Recentment, el president Pujol ha aparegut en públic progressivament i ha tornat a mostrar el seu caràcter enèrgic i fent manifestacions de caire polític, com dir que Catalunya no obtindrà la independència abans de 15 anys. Geni i figura.

La gran pregunta. Independentment del resultat de la sentència, que no crec que Pujol arribi a conèixer, com ha de reaccionar la societat davant d'aquest cas concret? Es pot rehabilitar la seva figura? S'ha d'esborrar la seva figura i el seu llegat de la història? Va confessar, per tant, no hi ha dubte del delictes. Personalment, crec que hi ha d'haver alguna cosa a esborrar de la persona, però no sé quina. Del que no en tinc cap dubte és que el seu llegat polític s'ha de mantenir sencer. Ha estat un home d'estat en el sentit més ample del terme. Quan va accedir a la política activa, coneixia Catalunya de dalt a baix i Espanya molt millor que molts polítics que l'han governada. Ha estimat i estima Catalunya com poques persones. Pel nostre país va estar a la presó i, cosa que no sé si és lloable, va deixar de la mà la família i en certa manera la va encobrir. La persona blasmable, el seu llegat polític immens.

Què me'n dieu de Plácido Domingo? Un gran tenor i director d'orquestra. Va fer la volta al món amb el grup dels tres tenors, Luciano Pavarotti, Josep Carreras i ell mateix. Ha gravat centenars de discs. Ha rebut múltiples guardons, entre

els quals el màxim que atorga el govern mexicà i el Premi Príncep d'Astúries. Com a colofó va cantar l'himne de centenari del Real Madrid. El "però" va arribar quan diverses companyes el van acusar d'assetjament sexual. De primer ho va negar però va acabar demostrant-se que era cert. Tota una carrera en qüestió. Quin judici li ha de fer la societat? Tractant de mantenir un criteri coherent s'hauria de castigar la persona, retirant-li tots els mèrits i distincions rebudes. Però, i l'obra? A parer meu, l'obra ve a ser una mena de patrimoni públic i, per tant, s'hauria de conservar. La veu és un do rebut, com la creativitat. La persona és lliure de fer el bé o el mal.

Més recentment, el cas encara ha estat, aparentment, més greu. Es tracta del popular compositor d'havaneres, el mestre Ortega Monasterio, conegut especialment per la més popular de les havaneres, *L'avi*. S'ha descobert que formava part d'un grup que regentava un prostíbul a la Jonquera, un gran negoci que per la ubicació rebia clients de França i de Catalunya. El més greu, però, era que explotava noies menors d'edat; pràcticament un crim. La justícia ordinària està en marxa, esperem que actuï amb més independència i "justícia" que en alguns casos polítics molt lligats al catalanisme, per exemple en l'aplicació de la llei d'amnistia. Però, com sempre, què s'ha de fer amb la seva obra? Deixar d'interpretar *L'avi*? Potser sí que durant un temps s'hauria de fer, però no per sempre, és un patrimoni nostre com tota la seva música.

Finalment, no puc deixar de tractar els casos en què la violència sexual ha estat a càrrec de membres ordenats de l'Església catòlica, o de l'església que sigui, sacerdots o religiosos. Quan has conegut de prop algun d'aquests casos, t'adones de l'efecte social que té, sobretot entre practicants propers al delinqüent. Fa especialment fàstic (no trobo altra paraula) quan l'abús sexual s'ha produït sobre una o un menor. D'entrada, incredulitat, però quan el delicte ha estat comprovat, el mal és extraordinari per als membres de

l'Església; per als ateus pot ser una alegria. Si el delinqüent és viu, no se l'ha d'amagar, com s'ha fet en molts casos, sinó denunciar-lo. Si és mort, la seva memòria se'n va per terra, però si ha fet una gran obra, s'ha de mantenir, com en els casos apuntats en aquesta publicació.

No sé com acabar aquesta missiva. Sí, amb tristor i dolor.